

Vrienden van het Spoorwegmuseum

Vereniging

Vrienden Dienst - digitaal

Jaargang 4, Nummer: 34

Van het Bestuur

Over ons Jubileumjaar en de veranderingen van onze geplande activiteiten en festiviteiten.

De viering van het 50-jarig jubileum van onze vereniging wordt als gevolg van de omstandigheden 'verlengd' tot en met de eerste helft van 2021. In deze nieuwsbrief leest u nadere bijzonderheden, voor zover nu bekend. Via de maandelijkse VriendenDienst-digitaal wordt u uiteraard nader geïnformeerd.

De lezing van Arjan den Boer over de TEE is in overleg met de spreker nu gepland op 20 oktober. Bijzonderheden onder het aamdelend voor deze ongetwijfeld boeiende presentatie volgen t.z.t. op de website en de VriendenDienst-digitaal.

De op zaterdag 16 mei geplande Vrienden- en Familiedag in het Museum wordt verplaatst naar het voorjaar van 2021. We hopen dan ook op mooi weer. Bijzonderheden worden natuurlijk tegen die tijd nader bekend gemaakt. Het programma blijft er op gericht de Vrienden kennis te laten maken met wat er allemaal in ons museum te zien is. Uiteraard zal het museum bijdragen aan het succes van deze middag.

De presentatie voor de Vrienden door Tuur Verdonck (conservator van het Spoorwegmuseum) rond het thema 'Eten en Drinken', het motto van de op dat moment lopende tentoonstelling, is gepland op woensdag 23 september. Verdere bijzonderheden zullen t.z.t. bekend worden gemaakt via de website, nieuwsbrief en facebook.

Nog steeds is het de bedoeling dat deze tentoonstelling (met de naam 'Tosti's, Truffels en Treinen') op 18 juni wordt geopend. De ontwikkelingen rond de bestrijding van het corona virus kunnen hier mogelijk verandering in brengen.

Nadere informatie volgt. Hoe dan ook, het is de bedoeling dat u behalve onze WRD, ook buitenlandse restauratierijtuigen zult zien.

De op 27 juni geplande jaarlijkse Vriendendag/ALV wordt noodgedwongen uitgesteld naar zaterdag 31 oktober. Het plan om dit jaar te gaan rijden met het mat'46 museumtreinstel 273 blijft bestaan. We zijn te gast bij de Stoomtrein Katwijk-Leiden. Nadere bijzonderheden over de reis en de beschikbaarstelling van de vergaderstukken leest u t.z.t. in de nieuwsbrief en uiteraard ook op onze website en facebook.

De in de tweede helft september voorgenomen excursie naar de Bentheimer Eisenbahn wordt verplaatst naar het voorjaar van 2021. Daar de organisatie van dit gebeuren meer overlegpartners kent dan was aangenomen hebben we moeten kiezen voor verplaatsen naar een later tijdstip. Nadere bijzonderheden (zoals datum en procedure van aanmelden) volgen natuurlijk via de nieuwsbrief, website en facebook.

Het is nog steeds de bedoeling om de Vrienden uit te nodigen om mee te gaan met proefritten met de DE1. Zoals bekend heeft de vereniging financieel bijgedragen aan de revisie van die dieselmotoren van de Blauwe Engel. De motoren zijn of worden terug geplaatst en bij de straks noodzakelijke proefritten kunnen de Vrienden als 'natuurlijke ballast' fungeren. We hopen dat dit gebeuren nog kan plaats vinden in november 2020.

Over datum en aanmelding volgen ook hier uiteraard t.z.t. nadere bijzonderheden.

[Het Spoorwegmuseum blijft gesloten tot 1 juni. Let op publicaties i.v.m. mogelijke veranderingen.](#)

Cartoon van Hans Proper

Welkom nieuwe Vrienden

Onze (nieuwe) verenigingsfolder is recent meegestuurd met 'Op de Rails', het verenigingsorgaan van de Nederlandse Vereniging van Belangstellenden in het Spoor- en tramwegmuseum (NVBS) en het bekende hobbyblad 'Railmagazine'. Het bestuur is erg blij dat de ledenadministratie sinds januari van dit jaar 56 nieuwe leden kunnen noteren. Ook via deze nieuwsbrief een hartelijk welkom aan de nieuwe Vrienden.

Vooraf ter informatie van de nieuwe Vrienden: over vele zaken en evenementen rond de vereniging en het Spoorwegmuseum wordt u geïnformeerd via de **Vriendendienst**, het magazine van de vereniging dat u twee keer per jaar wordt toegestuurd.

Daarnaast kan via **Facebook** actuele informatie ontvangen over bijvoorbeeld activiteiten van de vereniging, ritten van museum materieel, persberichten.

Dan is er de **Vriendendienst-digitaal**, de nu voor u staande nieuwsbrief van de vereniging. Deze verschijnt rond het midden van de maand en wordt gezonden naar de leden waarvan wij het e-mailadres weten.

In de VriendenDienst-digitaal worden vele wetenswaardigheden rond het

Spoorwegmuseum vermeld: bijvoorbeeld over wanneer De Arend onder stoom rijdt, TV-opnames in het museum en data van uitzending, ontwikkelingen in de collectie en revisies van het rijdend materieel. Maar natuurlijk ook mededelingen van het bestuur van de vereniging, informatie over welke evenementen er op stapel staan en heel belangrijk: welke lezing er binnenkort wordt gehouden. Verder is er de leuke cartoon en een raadsel over het Spoorwegmuseum.

Wellicht de belangrijkste bron van informatie is onze **website** want hier komen alle bovengenoemde publicaties bij elkaar. Ook artikelen uit eerdere nummers van de VriendenDienst zijn hier te lezen. De website wordt ook gebruikt voor het inschrijven voor evenementen (bijvoorbeeld de jaarlijkse Vriendenrit) en het betalen van contributie.

De actieve redacteurs van zowel de website, nieuwsbrief, facebook als de Vriendendienst hopen de Vrienden zo goed mogelijk op de hoogte te houden van alles wat te maken heeft met het Spoorwegmuseum en haar Vereniging van Vrienden. Mochten er lezers zijn die een bijdrage willen leveren met een tekst of foto of met een idee, dan zijn die natuurlijk van harte welkom.

De Kolenwagen (het E-tje)

Op 9 april stond deze wagen alweer voor de deur. De kolenwagen werd gelost op het spoor bij de overweg Zonstraat. Dat trok veel bekijks. Binnenkort delen we hiervan een filmpje.

Hier enkele indrukken van de restauratie:

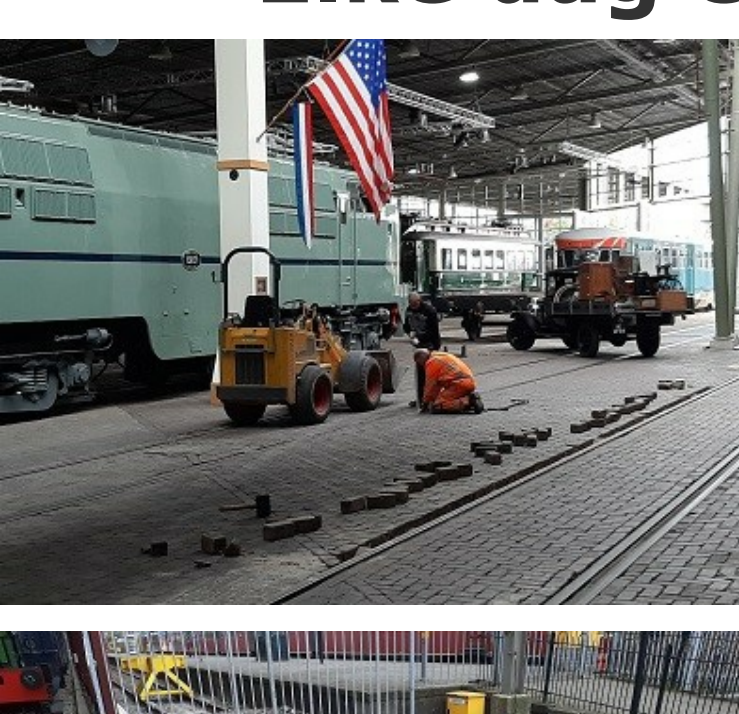

Bij de aanduiding: "een E-tje", gaat er waarschijnlijk bij niemand een lichte branden. De hoofdletter E is het type aanduiding van een type goederwagen, in dit geval de aanduiding van een normale open wagen. Het is de aanduiding van de stalen kolenwagen, in het vakjargon dan ook wel een "E-tje" genoemd. Een aantal maanden geleden kwam aan het licht tijdens het ringeren, dat de bodem van deze wagen volledig versleten was. De in deze wagen liggende kolen vielen door de gaten in de vloer gewoon in de ballast. Geen reden om met deze wagen kolen te vervoeren. Vol vretrekken en leeg aakmen!

Deze wagen moest daarom dringend hersteld worden, nog voor de Kerst in 2019 werd deze wagen overgebracht naar de firma Dubbedam alwaar het herstel ter hand is genomen.

De eerste actie was de volledige vloer demonteren (daar was niet zoveel meer van over) en de wagen schoonmaken. Aanluidend is de wagen in een straalcabine ontkaand van oude verflagen en roest. Aan de hand van de originele materieel tekeningen en op basis van historische foto's is de wagen hersteld en opnieuw in de verf gezet.

Restauratie Plan D-rijtuig RD 7659

Er wordt door vele mensen/vrijwilligers hard gewerkt. Die nemen zelfs vaak de interieurdelen waaronder het karakteristieke barretje en de keukenkasten zijn inmiddels gereed en wachten op de inbouw hiervan ter plaatse. De huidige corona-situatie heeft wel invloed op de plannen. Niet alles is meer mogelijk daar ieders de gemaakte afspraken respecteert.

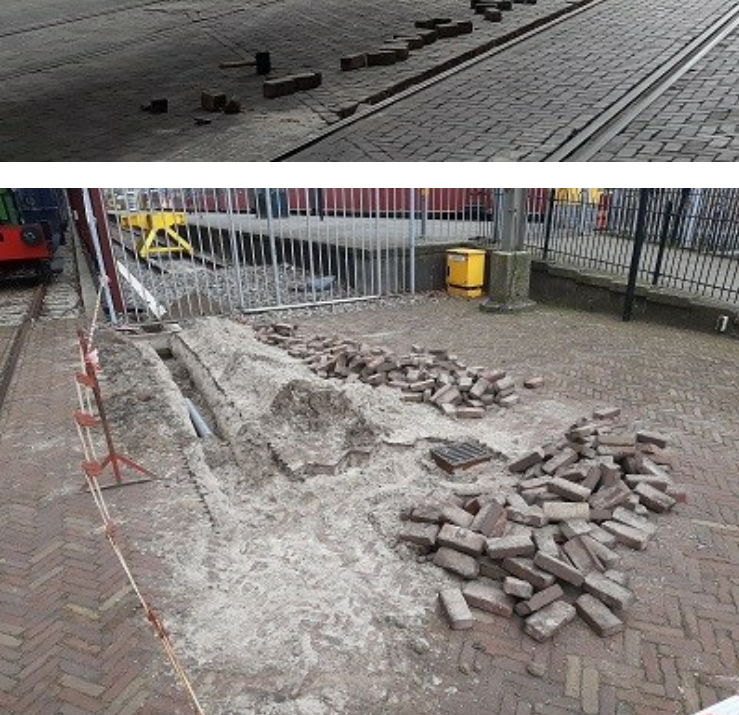
Vooraf de werkzaamheden waarbij er samengewerkt moet worden op een klein oppervlak zijn nu niet mogelijk en zullen moeten wachten op het moment dat dit weer kan. Er groeit iets heel moois in die tent waar iedereen heel trots op mag en kan zijn. Inmiddels zijn de draaistellen van dit rijtuig teruggekeerd uit Duitsland en staan deze klaar om straks weer onder het rijtuig geplaatst te worden. Voorlopig staan ze even onder een afdekzeil buiten.

U kunt op de [website](#) meer foto's zien van de voortgang van deze restauratie.

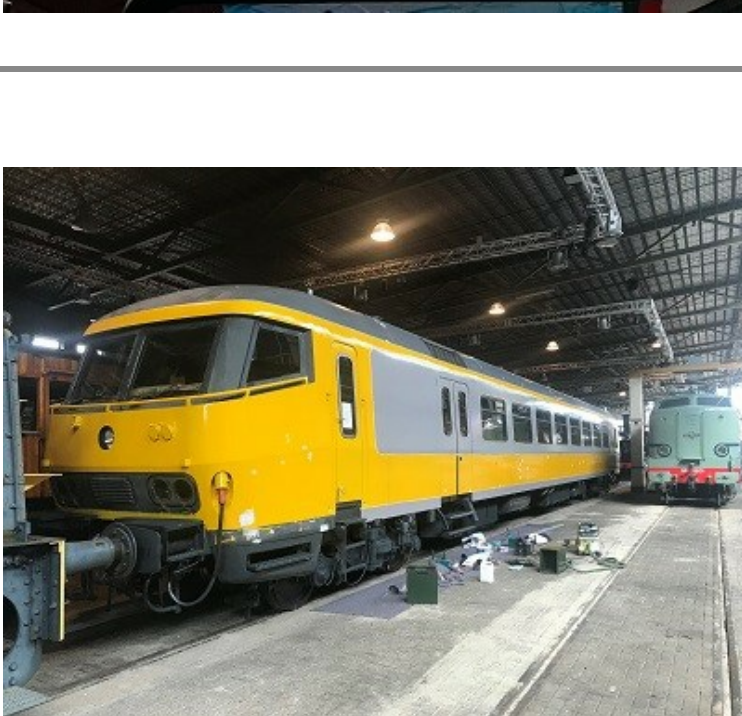
In een witte tent op het terrein wordt er hard gewerkt aan het herstel van het plaatwerk van het plan D-RD rijtuig. Inmiddels is het grootste gedeelte klaar en is de buitenwand opgebouwd zodat er gestart kan worden met de opbouw. Daarbij wordt ook het interieur afgewerkt.

Elke dag een maandag

Nu het Spoorwegmuseum voor bezoek gesloten is, wil niet zeggen dat er grote rust heerst. Integendeel: vele activiteiten ter verbetering en reparatie zijn ter hand genomen. Waar normaliter zulke activiteiten op een maandag moeten gebeuren ("de Nationale dag" is er nu de grote mogelijkheid een heleboel werk te realiseren.

De grote tent op het spoor bij het Strikershuis wordt momenteel gebruikt voor de restauratie van de Plan D. Het schilderwerk aan de andere rijtuigen was echter nog niet klaar, daarom wordt nu van de gelegenheid gebruik gemaakt om het werk voort te zetten in de museumhal. Op dit moment wordt de Benelux in de verf gezet. Een grote klus midden in de grote Hal, Wereld 4.

Opgehangen. Dat is even puzzelen, maar met dit nieuwe systeem gaat dat op rolletjes! Het bewaren en dan toch het uitzoeken zonder mogelijke beschadigingen, is nu een beetje actie.

Onlangs heeft de firma RGO Storage, die gespecialiseerd is in professionele depotinrichtingen, 26 rekken in ons schilderijendepot geplaatst. Deze rekken staan op wieltjes, waardoor ze heel gemakkelijk heen en weer geschoven kunnen worden. Waar er eerst zes rekken en 50 m2 ophangruimte waren, is dit nu uitgebreid naar 230 m2. Daardoor hoeven de schilderijen niet meer in houten stellingen tegen elkaar te staan. De schilderijen worden nu stuk voor stuk

aanschouwelijk laat zien hoe stoomtractie werkt. De grote kracht met water producerend stoom ziet men elektriciteit. Het gebruik van de stoom(kracht) is dan te volgen met leidingen, ventielen/afsluiters, regelars en meters, waarna een kleine stoommachine met aandrijfmotor die klink op bovenstaande afbeelding ontstaat. Er zijn ook filmpjes gemaakt in het seinhuis en met de elektrokofer. Volg ons op onze sociale media kanalen, dan zie je de filmpjes vanzelf voorbij komen!

Haar rondleidingen zullen van 20 t/m 26 april dagelijks in zeven delen worden gepost op Facebook.

De Nationale Museumweek, die van 20 t/m 26 april door heel Nederland plaatsvindt, gaat helemaal online! Het thema is 75 jaar vrijheid, het Spoorwegmuseum zou o.a. rondleidingen verzorgen langs de collectie Tweede Wereldoorlog. Deze rondleiding gaat gewoon door, alleen dan digitaal. [Deze week filmen we conservator Evelien](#)

Haar rondleidingen zullen van 20 t/m 26 april dagelijks in zeven delen worden gepost op Facebook.

Nieuwe aanwinsten voor het Spoorwegmuseum

In de voorbije periode werden elektrische locomotief 1768 en Sprinter-tweetje 2133 aan het museum geschonken. Loc 1768 lijkt uiterlijk sterk op museumlocomotief 1566, echter in technisch opzicht zijn Sprinter E12 2133 begon zijn leven in 1978 als treinstel 20233 van de eerste vervolgsérie SGM-1. Het huidige nummer draagt het treinstel na de uitgebreide verbouwing in Randers in 2008.

Hier dan het nieuwe raadsel:

Waar is deze wetenswaardige tekst te vinden? En wat mocht de bemanning tijdens hun werk beslist niet doen?

Het raadsel

De oplossing van de vorige keer is het herinnering tablet of -schild, dat zich bevindt in de aankomsthal Maliebaan. Aan de muur naast de bagagerokken en de gang naar de Koninklijke wachtkamer.

Na een grote transitie naar een "spoorwegmuseum-waar-wat-te-beleven-valt" was de grote verbouwing gereed in 2005. Ter gelegenheid daarvan werd deze gedenkplaat gemaakt en aan de muur gemonteerd. Zoals te zien is, is de renovatie/ombouwen gerealiseerd ook mede dankzij de Vrienden.

Het resultaat in 2005 was een geheel nieuwe museum formule geïnspireerd op de wetenswaardigheid dat men het station in de 19de eeuw ook wel de poort naar de wereld noemde. Het station als beginpunt van een ontdekkingsreis.

De SS 13 is de oudst bewaarde stoomlocomotief van Nederland. Aan de grote wielen kun je zien dat deze locomotief gebruikt is om reizigerstreinen te trekken. Locomotieven met kleine wielen zijn voor het goedertransport. Ze rijden langzaam, maar kunnen wel meer goederen vervoeren. Ze rijden langzaam, dankt deze locomotief aan de brecht trekken. De bijnaam 'De Brill' dankt deze locomotief aan de plaats van de machine en de stalen stam. De Brill plaat zorgt ervoor dat de twee wat beschermde zijn tegen het weer. Hun werkplek is expres niet al te comfortabel. De SS is bang dat de mannen tijdens de rit in slaap vallen. De tender van deze locomotief, die tot 1932 op het spoor rijdt, is van de locomotief SS 8. Door technische mankementen ontploft de SS 8 in 1868 bij station Harlingen. De locomotief slingert volledig over de kop en eindigt 30 meter verderop. De stoker overleeft de klap niet. De tender van de SS 8 blijft vrijwel ongeschonden.

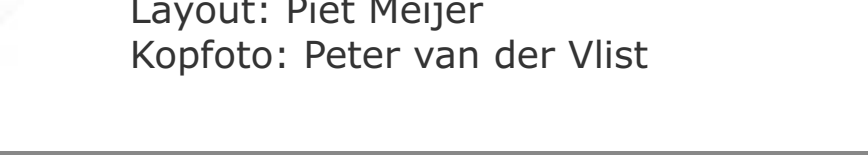
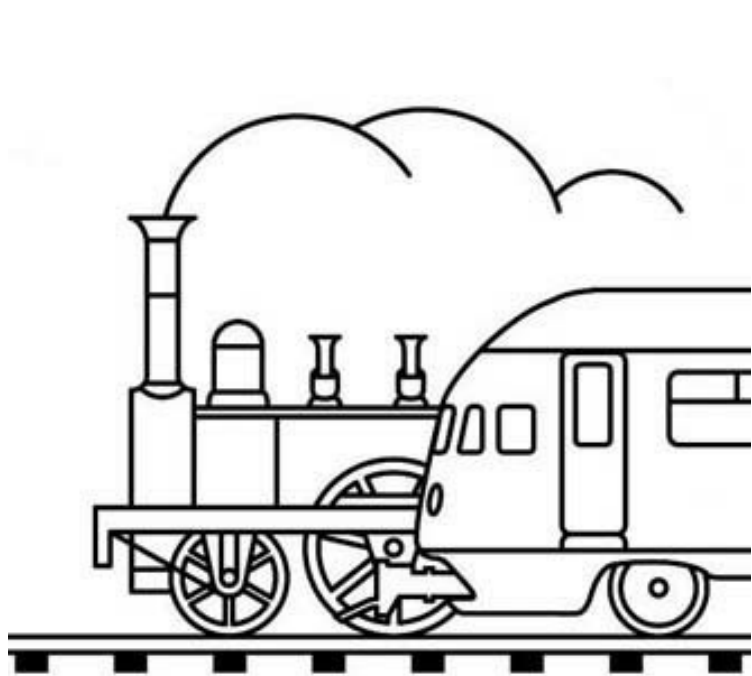
Bijdragen?

Als u ook een bijdrage wilt leveren, stuur dan Uw eventuele opmerkingen, suggesties of foto's naar:

redactie@vriendendnsm.nl
editor@vriendendnsm.nl

www.vriendendnsm.nl
www.spoorwegmuseum.nl

Redactie: Rick Meijer
Eindredactie: Peter van Dorp
Layout: Piet Meijer
Kopfoto: Peter van der Vlist

Deze e-mail is verzonden aan {{email}}.

Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier](#) afmelden.
U kunt ook uw gegevens [inzien](#) en [wijzigen](#).

Voor een goede ontvangst voegt u redactie@vriendendnsm.nl toe aan uw adresboek.